

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 11.574/1935 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie. Că unul este Dumnezeu, unul și mijlocitor între Dumnezeu și între oameni, omul Isus Hristos”. I Timotei, 2, 4—5.

Aducătoare de bucurii duhovnicești, ca întotdeauna, așa se înfățișează și de astădată la noi, iubii mei fii sufletești, sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Din ea se desprinde astăzi pentru noi solia mântuirii, pe care a vestit-o îngerul Domnului păstorilor din Vitleem în noaptea cea sfântă: „Iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul. Că s'a născut vouă astăzi Mântuitor” [Luca 2, 10—11].

Că nu numai oamenii din vremea când s'a născut Domnul, ci și oamenii de astăzi au cea dintâi și cea mai mare trebuință de lumina cunoștinții care a răsărit în lume deodată cu nașterea lui Hristos, au trebuință de înnoirea vieții lor prin curățirea de păcate, prin iertare și prin ștergerea vinei păcatului lor, au trebuință de împăcare cu Ziditorul și cu Părintele ceresc, cu un cuvânt au trebuință de *mântuirea sufletelor lor*.

Glasul praznicului Nașterii Domnului este glas de chemare la mântuirea sufletului. Este glasul Părintelui luminilor, dela care se coboară toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit. Este glasul milostivului Dumnezeu care — după cum spune sf. apostol Pavel: „voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie”. Și pe cât de sigur e, că unul este Dumnezeu, tot pe atât de sigur e și aceea — adaogă același sfânt apostol — că „unul este și mijlocitor între Dumnezeu și oameni, omul Isus Hristos”. O singură mântuire ne este dată nouă oamenilor: aceea prin Isus Hristos. „Întru nimeni altul nu este mântuire, pentru că nici un nume altul sub cer nu este dat oamenilor, întru care trebuie să ne mântuim noi” [Fapt. Ap. 4, 12]. Domnul însuși a spus despre sine acest cuvânt hotărâtor: „Eu sunt calea, adevărul și viața; nimeni nu vine la Tatăl, fără numai

prin mine” [Ioan 14, 6]. Și tot Domnul ne-a tălmăcit taina cea mare a iubirii lui Dumnezeu către noi oamenii, când a spus: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot celce crede întru El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” [Ioan 3, 16].

Prin urmare: fiindcă Fiul lui Dumnezeu, cel născut din Tatăl mai înainte de veci, a luat trup omenească din Preacurata Fecioară și la plinirea vremii a venit în lume ca să împace pe oameni cu Dumnezeu; fiindcă a luat asupra sa, El mijlocitorul, păcatul lumii și ne-a răscum-părat, nu cu aur și cu argint, ci cu scump sângele său vărsat pe lemnul crucii — aceasta este temelia credinții, a vieții și a mântuirii noastre. Aceasta este și temelia sfintei noastre Biserici — și nimenea nu poate să pună altă temelie decât aceea care este pusă: Isus Hristos.

Ceeace vă împărtășesc eu acum, iubii mei fii sufletești, nu este iscodire a minții omenești, nici înțelepciune trecătoare a lumii acesteia, ci este *fapta* lui Dumnezeu, petrecută în istoria omenirii. Această faptă a mântuirii prin Domnul nostru Isus Hristos este sâmburele propovăduirii noastre. De aceea zic și eu împreună cu apostolul Pavel: „n'am judecat a ști ceva întru Voi, fără numai pe Isus Hristos, și pe acesta răstignit” [I Cor. 2, 2]. Pe El, Domnul și Stăpânul vieții noastre, vi-l vestesc eu astăzi, în ziua cea mare a praznicului Nașterii Sale. Prin El ni s'a arătat iubirea cea izbăvitoare a lui Dumnezeu. Prin El străbat razele iubirii celei dumnezeiești până în inimile noastre, ca să le desghețe din împietrirea lor. Când simțim căldura iubirii Lui, un suflu nou de viață se așterne peste sufletele noastre. La El este izvorul vieții și al înnoirii. La El găsim tămăduirea de toată boala și neputința. El singur desleagă vina și blestemul păcatului.

Înainte iubirii Lui răstignită pe lemnul crucii pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, ne plecăm cu smerenie genunchii și ne prosternem frunțile până în pulberea pământului. Și tot El, Izbăvitorul și Mijlocitorul, ne ridică și ne întărește curajul și ne înviorează nădejdea. În mijlocul unei lumi pline de răutate și fărădelegi, ca cea de astăzi, El singur este în stare să ne treacă dincolo de toate îndoielile și tainele și prăpastiile ce le întâlnim în calea vieții și să ne dea siguranța, că mai presus de toate acestea stă totuși *iubirea lui Dumnezeu*, a Părintelui nostru cel milostiv, și că și rostul lumii și al vieții tot în iubire stă. El, care s'a coborât în lume ca să o mântuiască, arată drumul popoarelor și ne descopere ținta vieții. El este capul Bisericii, pe care o însuflețește și o conduce ca pe trupul Său. Printr'ansul s'au făcut toate și către Dânsul trebuie să tindă toate. El este Fiul cel unul născut, singur purtând chipul Tatălui, întreg și sfânt. Dela Tatăl a venit între noi, ca și pe noi să ne întoarcă, ca pe fiul cel rătăcit, în casa Părintelui nostru. „Iară câți l-au primit pe Dânsul, le-a dat lor putere ca să fie fiii lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele Lui” [Ioan 1, 12].

Din mijlocul praznicului de astăzi, Domnul ne cheamă la sine, pe fiecare așa cum este, cu greșala lui, cu vina și cu păcatele lui, cu suferința și cu năcazurile lui, cu povara vieții lui. El nu te întrebă, iubite creștine, de ești bogat ori ești sărac, de ești cu rang ori trăiești la loc smerit în lume, de ești plin de noroc ori ești lovit de soarte, de ești tulburat în sufletul tău și nu găsești pace în inima ta, ci te primește așa cum ești.

Căci Dumnezeu voiește ca și tu să te mântuiești și la cunoștința adevărului să vii. Nu pe slabele și neputincioasele tale puteri se răzămă mântuirea ta, ci pe stânca nebiruită a voinții lui Dumnezeu. Și fiindcă Dumnezeu voiește ca și tu să te mântuiești, prinde-te de mâna izbăvitoare care ți-o întinde cu iubire prin Unul născut Fiul Său. El astăzi bate din nou la ușa sufletului tău. Deschide-o larg și-L primește acolo. Iar a primi pe Hristos Domnul înlăuntrul tău, ca să nu mai trăiești tu, cu păcatele tale, ci a lăsa ca Hristos să trăiască întru tine, aceasta înseamnă a um-

bla în lumina cunoștinței celei din credință, a-ți potrivi gândurile tale, vorbele tale, faptele tale cu voia Celui de sus și toată viața ta lui Hristos-Dumnezeu să o dai și Lui să i-o închini.

Cu mare bucurie observ, iubii mei, cum de-o vreme încoace s'a trezit setea după cele sfinte în sufletul poporului nostru. Credința par'că e mai vie, rugăciunea mai caldă, sfintele slujbe mai cercetate și inimile mai întoarse către Dumnezeu. Un *duh de înnoire suflă astăzi peste câmpiile însetate ale sufletului românesc*. Domnul să le binecuvinteze cu darul său cel sfințitor și să le facă să rodească roade ale vieții creștinești spre bucuria Bisericii, spre fericirea neamului și spre slava lui Dumnezeu. Căci numai adăpându-se din izvoarele cele sfinte ale evangheliei, va fi în stare sufletul neamului românesc să se întărească cu puterea cea de sus și să-și împlinească chemarea pe care i-a hărăzit-o Dumnezeu, în purtarea lui de grijă, pe acest pământ.

Cu aceste nădejdi și cu părinteasca iubire ce Vi-o port în inima mea, Vă urez, iubii mei fii sufletești, ca aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului și celece vor urma ale Anului Nou și Bobotezii, să le petreceți în pace și mulțumire, în frățească bunăînțelegere și în creștinească iubire, învrednicindu-Vă dela Dumnezeu să le ajungeți întru mulți fericiți ani.

Impărtășindu-Vă arhieriasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1935

al vostru al tuturor de tot binele voitor

NICOLAE

Arhiepiscop și Mitropolit.

Circulară

Discul dela Nașterea Domnului pentru Internatul arhidiecezan, și discul dela Botezul Domnului pentru fondul mitropolitan, se va purta și în anul acesta în conformitate cu ordinul nostru Nr. 3753—931.

Sumele încasate se vor trimite oficiului nostru de casă, prin oficiile protopopești până la 1 Februar 1936.

Sibiu, la 16 Decembrie 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

Pruncul Isus

Taina devenirii Fiului lui Dumnezeu om, pare atât de potrivnică ideilor noastre despre Dumnezeu, încât n'o luăm, în cugetarea noastră obișnuită, în toată serioasa ei realitate. Când vorbim despre întruparea Cuvântului, ne gândim că Fiul lui Dumnezeu a *înfășurat ca într'o haină*, ca într'o perdea omenească natura și strălucirea Sa dumnezească, cugetăm că numai natura omenească a fost supusă dezvoltării, pe când ipostasul dumnezeesc cu natura Lui dumnezească a rămas în aceeași stare, de veșnică atotputernicie, atotștiință și neschimbabilitate, în tot decursul vieții pământești a Fiului lui Dumnezeu. Ne închipuim că naturile lui Hristos își duc viața paralel, cea omenească în sbucium, în dureri, cea dumnezească în impasibilitate, neafectată de nici una din suferințele naturii omenești și chiar diluându-le pe acestea prin fericirea care o dă ea persoanei Mântuitorului.

Luăm, cu alte cuvinte, într'o accepțiune cam doketică (iluzionistă) suferințele și peste tot viața omenească a Fiului lui Dumnezeu.

Toată obișnuința aceasta — care ia în deșert cutremurătoarele suferințe ale Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră — vine deacolo că nu s'a adâncit încă suficient în învățătura despre Hristos *laturea kenotică*, adică acea a umilirii, a auto-împuținării reale a Fiului lui Dumnezeu.

Kenoză este cuvântul biblic grecesc, folosit de sfântul apostol Pavel în vestitul loc Filip. 2, 5—11, care vorbește de umilirea lui Isus Hristos. El însemnează literal «s'a deșertat». «S'a deșertat pe Sine, chipul robului luând».

Hristologia kenotică a început să fie dezvoltată deabia la sfârșitul veacului trecut de protestanții Thomasius, Gess, Godet (Commentaire sur l'Évangile de St. Jean II 1877) ș. a.

La ortodocși cel dintâi teolog care-i dă amploare și o încadrează în spiritul dogmei calaedonene este Păr. S. Bulgakov în monumentală operă hristologică Agneț Bojii, Paris, 1933.

Vom da în rezumat ideile Păr. S. Bulgakov despre kenoză.

Ea se referă atât la natura dumnezească, cât și la ipostasul al doilea din sfânta Treime.

«Natura Cuvântului, ca bază a existenței ipostatice și izvor al vieții, rămâne neschimbată și nemișorată și în Hristos». «Mișorarea se referă nu la natura (usia), ci la norma de viață potrivit naturii dumnezeiești (*μορφή* cum se spune în Filip. loc. cit.), la chipul dumnezeesc, de care s'a desbrăcat Hristos prin întrupare. De aci urmează că natura și chipul, deși se află într'o legătură reciprocă, ca baza și consecința, totuși pot fi despărțite între ele» (pg. 252). «Chipul» e slava, mărirea, de care Fiul s'a desbrăcat, luând «chipul de rob», norma de existență a făpturii, având ca după înviere să-și recapete iarăși slava ce-a avut-o mai înainte de-a fi lumea (Io. 17, 5). Slava este Sofia, adică natura dumnezească manifestată, descoperită sieși. Ea e bucuria și dragostea dumnezeieștilor persoane întreolaltă. De această bucurie și fericire s'a golit pe Sine Fiul. «Fiul lui Dumnezeu se coboară din cer părăsind viața dumnezească. Natura Sa dumnezească păstrează numai potența slavei, care va fi din nou actualizată la sfârșitul vieții pământești».

În teologia rusească s'a dezvoltat în ultima vreme mult doctrina despre Sofia. Aceasta la Păr. Bulgakov însemnează viața dumnezească, mărirea, slava Lui, ca manifestare intern-

treimică a naturii dumnezeiești. Ea este Sofia necreată. Dar afară de ea există și Sofia creată, care e universul creat, copie și efect al lumii dumnezeiești interne. Fiul lui Dumnezeu prin întrupare a coborât Sofia necreată, viața Sa dumnezească, din starea ei de plenitudine integral manifestată din veac, în stadiul de devenire, de dezvoltare. A redus-o prin urmare în clipa nașterii ca om, la momentul inițial al dezvoltării, la o stare pur potențială, la starea de *Prunc* și după viața Lui dumnezească, nu numai după cea omenească.

În viața internă a sfintei Treimi nu s'a schimbat prin aceasta nimic. Cele trei centre ipostatice continuând să existe și fiecare din cele trei persoane continuând să-și mențină veșnica Ei relație personală cu celelalte două, fericirea ce radiază din aceste relații deasemenea continuă să existe, Tatăl se bucură de Fiul și de Duhul Sfânt, Duhul Sfânt de Tatăl și de Fiul, iar Fiul continuând să existe ca persoană dumnezească iradiază în mod obiectiv viața și fericirea dumnezească.

In sine viața și fericirea dumnezească a Fiului continuă să existe, dar El subiectiv n'o mai gustă, *pentru Sine* ea a încetat.

«Slava și dumnezeirea în Sofia strălucesc dinainte de veac în cer pentru sfânta Treime, totuși al doilea ipostas, coborându-se din cer, părăsește această strălucire, El *pentru Sine* n'o mai are, ci primește înfățișarea robului, în libera asceză a kenozei». Și în acest înțeles «Pruncul tânăr-Dumnezeu dinainte de veac» încețază de-a mai avea *pentru Sine* dumnezeirea Sa; rămâne numai cu natura dumnezeirii, dar fără Slava ei» (pg. 253).

Mișorarea se referă și la ipostasul Cuvântului. Și lucrul acesta se poate înțelege de la sine. Dacă natura s'a mișorată, ipostasul, care reprezintă și poartă natura, n'a putut rămânea în strălucirea lui deplină. Și din alt motiv a fost de lipsă aceasta. Natura omenească n'a putut crește ca natură omenească în cadrele unui ipostas atât de deosebit de ea, cum e cel dumnezeesc. Întrebarea cum s'a putut unii un ipostas dumnezeesc cu o natură omenească a format obiectul articolelor mele din cele două numere trecute de Crăciun ale foii noastre. Cum s'ar mai fi născut ca «om deplin» Isus Hristos, când ipostasul Lui e atât de deosebit de natura Lui omenească?

Nu pare natura omenească aproape ca un apendice exterior întregului încheiat, care e natura dumnezească cu ipostasul Ei? Cum a putut deveni ipostasul dumnezeesc într'un mod mai organic, mai intim, ipostas al naturii omenești, ca să formeze și cu ea un întreg firesc?

La întrebarea aceasta Păr. S. Bulgakov dă un răspuns destul de satisfăcător, cu ajutorul ideii de kenoză.

«Fiul nu numai că s'a desbrăcat de dumnezeirea Sa, părăsind slava Sa sofianică și nu numai că «s'a făcut trup», îmbrăcând firea noastră groșieră, ci s'a făcut și *ipostas omeneșc*». «Logosul a primit trupul nu ca ceva exterior și lateral, ci El însuși s'a făcut ipostas omeneșc» (pg. 259—60).

Ipostasul sau eul omeneșc fiind substituit în Isus Hristos de ipostasul sau eul al doilea din Treime, acesta s'a împuținat până la nivelul unui ipostas sau eu omeneșc, ca substituirea să se facă în modul cel mai deplin și mai firesc.

Ipostasul constă în conștiința eului despre sine însuși. La om eul

e cufundat în curentul devenirii; el apare și crește. Dar în același timp el are și caracter supratemporal. *Tim-pul nu-l produce*, ci numai îl desfășoară, îl actualizează. Eul există și înainte de apariție ca subconștient și din subconștientul acesta mereu crește conștiința, se precizează eul. Ca principiu entelechial, care conduce dezvoltarea ființei omenești, e dela început.

În actul nostru de conștiință noi sesizăm această supratemporalitate a eului, sau mai bine zis această supra-și subtemporalitate a lui. Noi îl sesizăm ca spirit, dar ca spirit și supus devenirii și deasupra ei.

La Dumnezeu însă ipostasurile nu sunt supuse devenirii. Dar unul din ipostasurile divine se face și ipostas omeneșc (în numărul de Crăciun din anul trecut am arătat o altă idee a Păr. Bulgakov: aceea că între ipostasul omeneșc și cel dumnezeesc e oarecare apropiere originară întrucât și ipostasul omeneșc e o rază din dumnezeire individualizată în momentul întrupării, deci orice om e oarecum un Dumnezeu-om) și anume tocmai în senzul că renunță la actualitatea permanentă a conștiinței sale, intrând și în această privință în curentul devenirii, Eul Cuvântului rămâne, se înțelege, în ființa Lui același, dar își potențializează conștiința, primind ca ea să se desvoalte ca o conștiință omenească.

«Ipostasul al doilea se desbracă pe Sine de dumnezeirea Sa, părăsind-o — nu ca izvor al vieții reciproce — ipostatice, ci de existența Sa dumnezească personală: Fiul încețază de-a mai fi Dumnezeu *pentru Sine* și deaceia El nu se mai referă acum către Tatăl numai ca un ipostas de egală dumnezeire («Eu și Tatăl una suntem»), ci și ca către Dumnezeu Său. Conștiința paternității Tatălui face loc, e astupată de referința trimiterii de către Tatăl» (pg. 257). Obiectiv, în Sine, Fiul rămâne tot ipostas treimic și în aceeași relație eternă de născut din Tatăl, dar subiectiv, pentru Sine, El se dedică relației de ascultător Tatălui, de ipostas omeneșc.

În momentul când se începe procesul întrupării, Fiul deja e în starea de ipostas cu conștiința și cu puterea cufundată în pură potență. Deaceia nu el face conceperea ci alt ipostas dumnezeesc, Duhul Sfânt; *nu El vine, ci e trimis*. El numai începe a fi (a fi actual, se înțelege). Actul de umilire, de împuținare, de deșertare a puterii și mării s'a săvârșit înainte de întrupare, în transcendent. Golgota — sacrificiul zguduitor — s'a săvârșit în cer, cea de pe pământ e numai o consecință firească a aceleia.

Ipostasul dumnezeesc s'a redus până la acel grad de eficiență, ca din sânghiurile Fecioarei să se formeze exact o natură omenească cu limitările ei; pentru natura omenească El a însemnat un ipostas omeneșc.

Interesante considerații se află în cartea Păr. S. Bulgakov referitor la creșterea, la dezvoltarea autoconștiinței de Dumnezeu în Isus Hristos. «Autoconștiința Lui se actualizează prin conștiința omenească» (pg. 257). «Aci avem cea mai neînțeleasă și mai zguduitoare automicșorare a ipostasului veșnic dumnezeesc al Logosului, care se cufundă în vremelnicie și succesiune, pentruca — după ce s'a stins în subconștient prin «petrecerea în sânghiurile Maicii» — să se ridice din apele Letei la suprafață în faza conștiinței somnuroase a copilului, care va «crește» (Lc. 2, 40), ajungând «la măsura creșterii depline a lui Hristos» (Ef. 4, 13) (pg. 260).

Omul își vede, lăuntric, eul său, ca fiind deasupra timpului, deși își desfășură conținutul în timp. Isus deasemenea își vedea, lăuntric, tot mai clar eul Său dumnezeesc. Dar nu

printr'o conștiință paralelă cu cea omenească, ci tocmai prin aceea. «*Ipostasul omeneșc al lui Isus, «fiul lui Iosif și al Mariei», «fiul teslarului», având rudenii pământești, este ipostasul Logosului, și aceasta e taina și adâncul ce se descopere în conștiința Lui omenească treptat și fără încetare, odată cu creșterea conștiinței Lui omenești, ca conștiința și filiațiunea Lui dumnezească. Dar această vedere a tainii filiațiunii Sale dumnezeiești, această conștiință de Dumnezeu, nu suprimă în Hristos conștiința Lui temporală și omenească prin care și în care Ea luminează în timp, ca un soare lăuntric ce luminează geamul conștiinței empirice».*

«Autoconștiința ipostasului Dumnezeu-Omului, răsărind din starea preconștientă și dezvoltându-se și precizându-se treptat, se deosebește, sigur, esențial de conștiința omului obișnuit. Totuși, după tipul dezvoltării ipostasul dumnezeu-omeneșc nu se deosebește de cel omeneșc, și Dumnezeu-Omul este într'adevăr Om. În realitate și spiritul ipostatic e părtaş de veșnicie și se vede pe Sine nu în formă de devenire, ci ca existență supratemporală... În același fel și persoana omenească a lui Isus are conștiința dumnezeirii Sale ipostatice, a ipostasului Său nedespărțit de Tatăl și de Duhul Sfânt, dar conștiința aceasta și-o câștigă nu numai printr'o vedere netemporală, ci și omenește, discursiv... Această conștiință, prin care se știe pe Sine ca Logos prin prizma omenească și prin viața omenească, nu în afară de ea și pe deasupra ei, nu e numai o autoconștiință omenească, sau numai una dumnezească, ci e dumnezeesc-omenească. Cu un cuvânt, Hristos e Dumnezeu-Om nu numai în înțelesul că în El sunt unite într'un ipostas două naturi, dumnezească și omenească, ci și însuși acest ipostas este în urma unei astfel de uniri, deasemenea *dumnezeesc-omeneșc*: unirea celor două naturi străbate până în miezul Lui propriu» (pg. 261—2).

Fără această automicșorare, fără kenoză, prăpăstia dintre Dumnezeu și om n'ar fi fost învinsă nici în Isus Hristos. Numai prin kenoză Dumnezeirea s'a putut coborâ chiar în sânul omenității, ca s'o inobileze nu din exterior, ca pe un obiect, ci dinăuntru. Fără kenoză natura omenească n'ar fi putut suporta în strânsă intimitate cu ea natura dumnezească; ar fi ars, s'ar fi topit de prea marea putere a naturii dumnezeiești. Cum ar mai fi putut perzista știința mărginită omenească în același cap cu știința fără margini a lui Dumnezeu? Sau neputințele omenești în același subiect de atotputernicia Lui? «Dumnezeirea în Isus inspiră persoana Lui dumnezeesc-omenească și se manifestă în măsura în care natura omenească o putea primi și încăpea pe Acea, dar nu forțând asupra ei și nu în afară de ea, și în aceasta se arată kenoză neîntreruptă, actuală a Dumnezeirii, care se măsură pe Sine după cele omenești» (pg. 265).

Numai în lumina kenozei se pot înțelege bine terminii dela Calcedon, despre intima nedespărțire — fără amestec — a naturilor din Isus Hristos, despre viața Lui unitară.

Numai în lumina realei automicșorări a Fiului lui Dumnezeu, înțelegem ceva din adâncimea adevărului «Prunc se face Făcătorul».

Sărbătoarea Nașterii Domnului ne este, fără îndoială, prilej de bucurie, căci prin Ea ne-a venit mântuirea. Dar când ne dăm seama cu ce preț grozav, când cugetăm la marea, la dureroasa jertfă care a premers în cer Nașterii, din bucuria noastră dispăre orice notă de ușurătate, luându-și un aer de gravă seriozitate.

Dr. D. Stăniloae

Viața Lui se cade, drept aceea, să fie viața noastră a tuturor, căci numai așa avem rațiunea de a fi — creștini.

Nașterea Domnului e chemarea conștiinței, tulburate și sfâșiate de satan, la o uniune cu Dumnezeu. S'o ascultăm. E glasul „Soarelui dreptății“ care încălzește pe toți, și cari, umblând în lumina lui, nu se vor poticni în întunerecul neînțelegerii, ci vor cunoaște adevărul care ne face vii în veci și ne va da dumnezeoasă pace a sufletului, pacea lui Dumnezeu.

Pacea lumii acesteia? Adeseori o amară ironie! Și când totuși trăește, e înșelătoare, nestabilă ca și omul. E o iluzie, o baie în care se scaldă neamurile, ca să se asmuțe spre sfâșiere. —

Ființa e zidită din conflicte de conștiință, la fel cu pacea secolului „măreț“ al lui August, pe care-l reținem. Secol care nu recunoaște un primat al spiritualității, decât un idol: atunci pe Cesarul, acum... banul. E secolul care îndrumă pe om la îndumnezeirea mașinismului și tehnicii „atotputernice“, în care și pune toată nădejdea de fericire, dar cari, irosându-i energiile spirituale, pregătesc desnodăminte tragice.

Pacea lumii e un copil plâpând, cu trup firav, rod al civilizației materialiste și atee; e înarmarea pe ascuns a popoarelor pentru a se omori între ele; e cauza eficientă a crizei economice pe care o trăim de atâția ani, fără să întrezărim o scăpare, cu toată iscusința înțelepților acestui veac.

Cât timp omenirea, ruina de păcate, nu va primi în suflet pacea Domnului Hristos, care coboară acum pe firmamentul creștinismului, nu se va sălăși în tupa obidit liniștea dorită.

Biserica singură, în sânul căreia se naște „la plinirea vremii“ Fiul păcii și-al ascultării desăvârșite, arată etern calea spre limanul mântuirii, spre ușurarea vieții prin împăcarea cu Dumnezeu, drumul repatrierii în Eden și recucerirea tuturor bucuriilor spirituale. Scopu-i solemn și-l va ajunge doar când fiii ei n'o vor mai ocoli, ci se vor năzui ca duhul ei, darurile și puterea ei binefăcătoare, să răsbată și să prefacă totul în sfințenie.

Drept aceea, iată porunca acestei zile: să credem, să n'drăgim și s'alergăm mai adesea la sfânta biserică. Sub bolta-azurie, uniți în jurul altarelor strămoșești, să petrecem o clipă n săptămână în meditație și rugăciune, în convorbire cu Dumnezeu și cu noi, de unde să plecăm hotărâți de-a duce un cuvânt bun, de iubire, celor dornici de a se reîncreștina. Ea este locul unde deapăruri omenirea își restabilește echilibrul spiritual.

Dușmanii ei sunt dușmanii binelui obștesc, pierduți pentru viață și pentru cer, un blăstăm pentru pământ și temuți de toți.

Ei neputând zidi, distrug, iar bucuria altora o invidiază. Viața le este iad: în urmă lasă răutate și vrajbă.

Afară-i liniște. Și-i praznic de bucurie și pace, solit de corul îngerilor, în noaptea când doarme truditul pământ...

Să ne rugăm lui Dumnezeu cu și mai multă căldură ca să sporească adoratorii Lui, „în duh și n adevăr“. Să n'tâmpinăm fața lui cu cântări... în haine de sărbătoare și pentru suflet: spălați de toată răutatea, dușmănia și patima și bucușii că ni se dă ocaziunea, în clipa sfântă a Nașterii Domnului, ca să fim iertători, pașnici și mai buni.

Astfel îmbrăcați, odată cu păstorii, osârduitori întru închinare cu vrednicie, vom gusta binecuvântarea și folosul deplin al principiului edificator al păcii, revelat lumii de înger: „...astăzi s'a născut Mântuitor, care este Hristos Domnul“ (Lc. 2, 11). Acum e sărbătoare mare, minunată și sfântă, cu vești de veselie și de fericire. Ni-o aduc de-astăzi copiii... și chiar la miezul nopții. Deschideți-le ușa și le ascultați colinda... E ea — solia păcii...

Pr. Simion Radu

Ziariști ardeleni sărbătoriți

Presa noastră, ardeleană și bănățeană, a sărbătorit Dumineca trecută pe 16 membri ai săi, cari au împlinit un sfert de veac de activitate gazetărească, slujind cu mari jertfe atât înainte de război, cât și în cursul războiului pentru înfăptuirea marelui ideal al neamului românesc.

Festivitățile, desfășurate la Cluj, s'au început prin ședința adunării generale a Sindicatului presei din Ardeal, sub președinția dlui Dr. Gociman. Membrii sindicatului, după ce au asistat la serviciul religios din catedrala ortodoxă, s'au adunat în sala festivă județeană, unde a urmat o ședință solemnă, deschisă de președintele sindicatului care a scos în evidență momentele de mare triumf al naționalismului marcat de ziariștii ardeleni prizonieri de apusul regim. Vorbind despre martirii scrișului, astăzi dispăruți, sânt pomeniți cu pietate foștii redactori ai organului întemeiat de Șaguna: Florian Aron, Nicolae Cristea, Dr. Vasici, V. Roman...

Ministrul justiției, dl Valer Pop, relevând meritele celor 16 sărbătoriți de azi, le înmânează decorațiile acordate din acest prilej de M. Sa Regele, — între cei distinși se află și fostul redactor al ziarului nostru dl Teodor Păcățianu și păr. prof. I. Moța.

Au urmat apoi mai multe cuvântări de felicitare. Din partea bisericii ortodoxe a vorbit păr. consilier eparhial Dr. S. Stanca.

Profund mișcat a răspuns, în numele sărbătoritilor, păr. protopop Ioan Moța.

Acastă operă va putea fi înfăptuită, în primul rând, cu ajutorul luminii din mănăstiri. Iar călugărul cu suflet candid și cu mintea luminată să devină un instrument providențial sub egida și în slujba bisericii.

Călugărul cu suflet candid și cu viață fără nume și fără nimburi. Există ceva în lume mai frumos decât aceasta? Pe vastul fundal al concepțiilor noastre de viață se proiectează o singură concepție armonică și cu tărie de adevăr peremptoriu: concepția de viață religioasă-creștină. Acela care traduce în viața sa, în toată măreția ei această concepție de viață, e călugărul. Călugărul îl urmează pe Isus Hristos așa cum a dorit El. El trăește preceptele evanghelice în toată plenitudinea și nu pactisează cu nimicnicile unei vieți deșarte și trecătoare. El este întruparea cea mai desăvârșită a idealismului. E idealismul dus la paroxism. Dela schiturile și mănăstirile așezate prin pădurile a căror copaci plâng până la cer, omul acesta în haină cernită își duce munca lui sacerdotală — de nimeni știută, de nimeni răsplătită — până la marginile pământului. În sanctuarul sufletului său nu găsești decât lumină. Leagănul lui e necunoscut și mormântul lui nu-l străjuește decât o cruce de mesteacăn. El cunoaște toate asperitățile și cele mai dure sentințe ale vieții. Dar cunoaște și bucuriile pe cari nu ți le pot da decât extazu-

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferințe publice în Sibiu. — În cadrele FOR-ului, Sibiu, a conferențiat, în 11 l. c., dl inginer Gh. Brânduș, despre „Granițele puterii omenești“. A arătat, prin dovezi scoase din diferite ramuri de știință, — că puterile omenești sânt mărginite. Evoluția, și peste tot creația științifică, poartă pecetea relativității. Marele Anonim, ca să vorbim cu expresia dlui L. Blaga, rămâne învâluit în adâncimea transcendențială pe care mintea omenească nu o poate pătrunde.

Aceste câteva idei au format subiectul conferinței prezentate într'un chip atrăgător și limpede.

— Duminecă, în 15 l. c., în ciclul conferințelor organizate de despărțământul Astrei și federația didactică, a ținut o conferință prea interesantă dl general V. Economu, comandantul corpului 7 armată, vorbind despre conflictul italo-abisinian. Constată cu însuflețire puterea de viață a poporului italian, care prin morală și muncă se ridică și se întărește zi de zi. Zugrăvește în linii mari operațiile unui război, împreunate cu lupte extrem de grele, pentru care Italia aduce toate sacrificiile, răsărându-se pe dragostea și puterea poporului înzestrat cu alese însușiri.

— Luni în 16 c. a ținut conferința dl director al șc. normale I. Sandu, despre „Neamul românesc în slujba Bisericii“. Prin exemple din istoria națională, autorul arată cum s'a împletit de strâns ortodoxismul și naționalismul în trecutul nostru.

— Marți d. a., în 17 c., a conferențiat în sala prefecturii distinsul profesor universitar I. D. Ștefănescu, vorbind cu recunoscută competență despre muzica bisericească, într'o documentată expunere, ascultată cu mare interes de o aleasă asistență, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și alți fruntași sibieni.

— Dl I. D. Ștefănescu a mai vorbit în 18 Dec. „Despre arta creștină“ și în 19 „Despre cultura creștină“.

În deosebi artei creștine, autorul i-a dat deosebită importanță — arătând, prin clișee, obiectele de artă descoperite în catacombe.

În ultima conferință vorbitorul se ocupă de problema educației și a culturii. Pornind dela realitatea crudă a zilei care poate influența asupra tinerelor odrasle, se arată cum trebuie să lucreze biserica și școala pentru a birui influența rea a societății și pentru a forma caractere tari.

10 Decembrie. — După războiul cel mare ne găsim la o răscruce. În toate domeniile vieții sociale, economice și spirituale, era o stare de spirit vecină cu anarhia. Interese mărunte și egoiste puseseră stăpânire pe suflete. Valul materialismului și comunismului marxist se lăța. Peste tot locul o adevărată desordine morală și spirituală.

Era lipsă de o primenire sufletească. Unei țări noi îi trebuia un suflet nou. Părinții noștri își făcuseră datoria, — era rândul copiilor. Și ei și-au înțeles chemarea.

Tineretul universitar a semnalat primejdia, a pornit lupta de rededeptare națională și de trezire a conștiinței românești și creștine, căutând să desăvârșească unitatea tuturor românilor, operă înfăptuită prin sacrificiul generației de sânge și foc. În 10 Decembrie 1922 a ridicat cu putere steagul românismului: atunci studențimea universitară creștină a stabilit contururi precise, a definit idealuri care corespund atât de armonios zilelor de azi, atunci a pornit un curent de viață proaspătă, un val de duh nou.

Lupta pornită a fost o luptă grea, dusă cu mari jertfe, o luptă dusă pe două fronturi: cu o ideologie învechită și cu străinii cari vor să pună stăpânire pe sufletul și comorile țării. În lupta aceasta înverșunată au căzut mulți; crezul naționalismului românesc afirmat în 1922 numără astăzi câteva zeci de morminte de martiri.

În ziua de 10 Decembrie — zi a amintirilor dureroase — studenții dela toate universitățile și-au făcut datoria de conștiință înălțând la Dumnezeu rugăciuni călduroase, pentru camarazii prizonieri, pentru studenții închisorilor și pentru frații din morminte.

În cucernică reculegere sufletească, în post negru și rugăciuni de pomenire a morților mișcării, a înțeles studențimea din toate centrele universitare să prăznuiască în ziua de 10 Decembrie, răsăritul epocii pe care o parcurgem, oțelindu-se astfel pentru luptele de purificare și renaștere sufletească ce se așteaptă.

Gh. Bică

Desvelirea bustului lui Crișan la 1 Decembrie 1935. — Revoluția lui Horia Cloșca și Crișan din 1784 deslănțuită aici în Zarand în contra asupritorilor nemiloși s'a terminat prin omorarea cu lovituri de topor a lui Horia și Cloșca întinși pe roată. Crișan și-a suprimat singur viața

tău îl regizează mâna divină. Pe al nostru îl regizează întâmplarea și valurile vieții. Sufletul tău, care-i o primăvară veșnică, desleagă una câte una ecuațiile necunoscute ale vieții și pe tine nu te înfricoșează viziunea tărâmului de dincolo. Privirile tale sunt ațintite spre bolta cerească. Colocviile tale cu infinitul, sunt ancorări în divinitate. Viața ta e ca o liturghie odihnită. E o continuă rugăciune. Te-ai identificat întru totul cu viața Mântuitorului, al cărui servitor fără prihană ești. Voturile tale sunt un semn de adâncă recunoștință și de adâncă iubire pentru Creatorul tău. Meditațiile tale te ridică transfigurată spre culmile însoțite ale cerului. Sărăcia ta e un virulent și masiv rechizitoriu pentru semenii tăi cari umblă în viață după corhori trecătoare. În singurătatea ta, nici cântecul de lebedă nu poate să ți-l audă nimeni, afară de Dumnezeu. Când vrei să stai de vorbă, tu nu găsești în refugiul tău alți interlocutori decât stejarii, brazii, florile și iarba. Iluminat de harul de sus, tu ai întreaga forță morală pentru a renunța la plăcerile inutile și fade ale vieții pământești. Într'un amurg de toamnă vei dispărea din lume, monah călător, fără să lași nici o urmă.

V. Sămărtinean

Noutatea Nașterii

Nici o prăznuire nu valorează absolut nimic dacă ajungându-o și săvârșindu-o cu pace și cu sănătate, nu te regăsești pe tine însuși, așa cum te-a zidit Dumnezeu în ceasurile sfinte cari comandă odihnă deplină pentru trup și reculegere pentru suflet. Și a te regăsi pe tine însuși nu înseamnă nicidecum a-ți proba dobitoceasca ventripotență în ghiftuirea caltaboșilor și a verzelor cu sarmale, nici a-ți verifica rezistența unui gâtlej la gârliciuil cărui gâlgăe năvalnic alcoolul. Nu! Acest fel de prăznuire nu aparține creștinului, și nici unde și nicicând creștinismul nu știm să fi poruncit sau măcar să fi tolerat așa ceva. Știm însă altceva. Știm că în cele dintâi zile ale creștinismului, în vremece frumoasele Romei și puternicii zilei se îndopau cu cele mai scumpe mâncăruri și își îmbăiau pântecele cu cele mai gustoase vinuri sorbite din cele mai prețioase cupe, smeriții prigoniți pentru Hristos se strângeau laolaltă și undeva, prin galeriile întunecoase ale catacumbelor ocrotitoare, se nevoiau în rugăciune și'n cântări de slavă. Mai știm și aceea că'n vreme ce'n casa Cezarului și'n palatele patriciene cădeau trupurile devorate de patimi în încheștarea sălbatică a celei mai pătimase destrăbălări, cum cad firele de iarbă sub tășul coasei, creștinii, cuibăriți în pântecele pământului sau prin unghere ferite, frângeau pâinea cea dătătoare de viață după ce s'au frânt pe ei înșiși în rugăciune.

Se știe iarăși că lumea cea dintâi își așternea, după măsura faptelor ei, asfințitul. Iar cei nebuni pentru Hristos își construiau un nou stil de viață: stilul unei lumi care răsare ca să împodobească pământul cu altă viață, trăită în Dumnezeu. Strălucirea acelei lumi noi, cu viață nouă, spintecă, cu razele ei, perdeaua groasă a celor douăzeci de veacuri ce s'au așternut între ea și vremea noastră, nu atât ca să ne stoarcă admirație, cât mai ales lacrimi de căință și de muștrare. Cine a citit și nu s'a cutremurat, în toate măruntaiele lui, vre-o carte din cele multe și bune cari ne împing mereu sub ochii unui suflet somnoros puterea credinței precursorilor noștri? Și câți nu și-au spus, după o asemenea reconfor-

tantă lectură: noi — sau cei mai mulți din noi — ne-am răcit, ne-am îndepărtat de duhul vremilor acelor. In câți dintre noi — întreb iarăși! — n'a mijit măcar o clipă dorința de-a o rupe cu un prezent corupt și infam pentru a ne dărui vieții cu nesfârșite bucurii întru Hristos și a pricepe neasemuita frumusețe etică a împreunării cu El?

Sunt probleme vitale cari trebuie neconținut bătucite și mereu puse înaintea ochilor celor de-un chip și asemănare cu noi.

Cea pe care o pune Nașterea Pruncului-Dumnezeu, am încercat s'o schițăm în rândurile de până aci. Și o pune ca și în ceasul când, prin această mărită Naștere, creștinismul și-a croit prima părtie în lume, încheștând prin această curajoasă pășire mănunchiul primei creștinătăți. Cui aparții tu? Romei corupte, sau catacumbelor nimbate de sfințenie? Satanei sau lui Hristos? Ca să-ți spun de ești păgân sau ești creștin?... de-i moarte viața ta sau netrecătoare fericire? Faptele tale te arată cine ești și al cui ești.

Nu dau sfaturi preoților cari știu mai multe decât mine și s'au izbit în spinoasa lor misiune, de greutăți pe cari încă nu le cunosc, când îmi îngăduesc să spun că *exclusiv* în această direcție trebuie să se desfășoare activitatea lor predicatorială de sfințele sărbători ale Nașterii Domnului. Parohianul său, oricât ar fi de înstrăinat de casa lui Dumnezeu — fie de un trai mizerabil, cel dela sate, fie de unul opulent și angajat în desfătările sportului de iarnă, la orașe, — barem odată'n an, la sărbătorile mari, dă pela Biserica. Atunci să nu-l scape nicidecum. Să facă să tune amvonul de presantele lui apeluri la inima celui împietrit. Să-i pună mereu înainte trecutul bogat în pilde de viață sfântă și să forțeze zăvoarele, oriunde ele țin un suflet în stricăcioasă nelucrare. Să-i arate că dacă îndemnurile lui nu-l înmoaie, are astăzi aproape vedeniile proaspete dintr'un sat răsturnat pe lunca Dunării, cari au abătut și abat mereu din calea pierzaniei atâtea suflete împovărate de fărădelegi. Să strige cu timp și fără timp că dacă Țara merge foarte rău și oamenii sânt de nimic, aceasta se întâmplă din

pricină că multe urechi și inimi s'au învârtoșat în așa hal, încât nu mai aud cântarea îngerilor coborâți la staulul din Vifleem, care cuprinde în cuvintele: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoire», marea Taină a propășirii speciei omenești și puținul lucru ce se cere fiecăruia din noi să-l săvârșim ca să ne smulgem din cătușele unei vieți cu care ne-a cununat păcatul. Să fie această stăruință de îndreptare a noroadelor ticăloșite, iară și iară, noutatea mereu proaspătă și eficace pe care o aduce, nouă și lor tuturor, prăznuirea coborârii lui Dumnezeu în trup de om pământean. Ca lumea să vadă în această încăpăținată neodihnă misionară a unui slujitor al altarului, că el, înaintea oricărui altul,

crede ce spune și că înțelege să slujească acestei credințe a sa în îndreptarea omenirii prin întoarcerea noroadelor la Dumnezeu și împăcarea sufletului cu Cel ce l-a zidit, chiar atunci când poate, la el acasă, copiii săi n'au ce să mănânce sau cu ce să se îmbrace, cum știu eu însumi că sânt destui în această zodie grea în care se verifică puterile și se căleşte credința la cuptorul lipsurilor de tot felul.

E prea mult?

Au oare Hristos, după ce s'a intrupat, nu s'a dat și morții?... pentru noi toți? Pilda Lui, noi toți o admirăm. Nu credeți că mai lipsește, mai trebuie ceva?... s'o și urmăm?

Breslau, Decembrie, 1935.

GRIGORIE T. MARCU

Gânduri la Nașterea Domnului

Solia păcii...

E noaptea de Crăciun. Tainică liniște și binefăcătoare pace s'așterne peste creștetul dealurilor smeritului Vifleem și peste întreaga împrejurime coborâtă'n odihnă.

Dar nu pretutindeni e pace: pe firmamentul conștiinței omenești plutesc încă nori de sbucium, cari la orizont deslănțue puternice furtuni, vădite nemulțumiri, aduse de păcatul lui Adam. Aici se țes și se destramă planuri și dorinți după fericire, însoțite de profunde frământări cari au năvălit în imperiul său, răpindu-i pacea inițială, armonia desăvârșită cu Creatorul.

În candida noapte a Crăciunului sufletul uman, peste care se tălăzuiu regrete poate inconștiente, nu putea dormi. El veghea, se căia, doria și căuta pacea și fericirea primordială, nu în cele materiale, deșarte și vremelnice, ci în cele spirituale și veșnice.

Pacea cerului, pacea Domnului, e tot ce poate fi mai scump, mai sublim și mai sfânt într'un testament. Domnul aducându-ni-o astăzi vrea ca să rămână întru noi în veci, fiind garanța liniștei, fericirii și mântuirii sufletești.

Ea deci trebuie să cucerească toate sufletele, iar domnia ei să se instăpânească la infinit. Acest proces de mesianism se înfăptuește și se consolidează în măsura în care ne convingem că fiecare avem misiunea să vestim, prin ținuta zilnică, adevărul că Mântuitorul a luat chip de rob pentru noi, ca să ne împace cu Dumnezeu și să ne înfiieze în El; să ne arate că o viață demnă ființelor raționale se duce în legătură și'n ascultare de Părintele ceresc,

Căruia se cade a-l sluji în iubire nefățărâ și'n jertfire pentru El și aproapele.

Așa a făcut Hristos Domnul, suferind totul, fără să răsplătească cuiva după răutățile lui.

În viața Lui, — bogată'n mizerii chiar dela peștera din Vitleem și săracă în bucurii pe cari nu le-a căutat — stă toată taina biruințelor asupra durerilor cari nu L-au înghenunchiat, după cum în viața noastră individuală și obștească, renăscută de sus în spiritul Evangheliei, rezidă cheia fericirii și păcii pe care înzadar o căutăm aiurea.

Răvniți să gustați azi pacea adevărată a sufletului?

Bucuria păcii mesianice o încearcă deplin și intens numai cel ce urmează deapureri pe Hristos, ostașul care se îmbracă întru poruncile și învățătura Lui și a Bisericii Sale, decis să ducă o viață bogată'n fapte bune, curată și sfântă, lipsită de lux, certuri și învrăjbi.

Pentru noi, pildă de așa viață este Domnul însuși: Se naște azi cu chipul blândeței, smereniei și iubirii desăvârșite în inimă, în peștera scundă și rece, ca să ne arate că o viață după Dumnezeu este cu totul posibilă.

Activitatea Sa începută, este solie de iertare și împăcare cu Dumnezeu. Fapta Lui, o bunătată, o alinare permanentă de dureri cari macină trupul și sufletul omenirii, ruptă de păcat.

Toate le săvârșește fără s'aștepte recunoștința lumii.

gărului — așa cum îl văd eu — acest umil muritor, care de bună voie, integral și fără reticențe acceptă să poarte jugul Domnului. Pentru o viață fără nume și fără nimburi vreau să pledez astăzi. Aș vrea să dau rezonanță lirică și suflu dinamic gândurilor mele și în verb într'aripat să exprim întreg entuziasmul și întreaga mea admirație pentru omul acesta care trăiește pe liziera de mister a vieții și-și face din altarul bisericii platformă de ascensiune către Dumnezeu și turn de veghe spre cele veșnice. Aș vrea să vă fac să iubiți pe acest om care trăiește în tăcere și singurătate și-și sincronizează fiecare bătae a inimii sale cu bătăile inimii Mântuitorului. El rămâne deapureri pentru noi, cei cari trăim în lume, un exemplu ideal de jertfă și de integrală intruchipare a supremelor comandamente cuprinse în Evanghelia Domnului. Chipul lui de smerit slujitor al Domnului să-l ancorăm adânc și indelebil în sufletele noastre, ca să stăruie acolo pentru veșnicie. Rugăciunea lui îndreptată spre cerul a cărui lumină neinserată o poartă în sufletul lui, o face și pentru noi. Filoanele de aur ale adevăratei credințe nu le vom găsi niciodată decât în vadul mănăstirilor. Acolo creștinismul nu-i un simulacru sau o sinistă parodie, cum se întâmplă să fie de atâtea ori în lumea în care ne sbatem noi.

Deșarte și pământești preocupări ne întunecă zarea cerului. Făgășele mântuirii noastre le-am uitat. Uitat-am și voluptatea pe care ți-o dă descoperirea supremului adevăr. Cine să ne facă să înțelegem că suntem perduți iremediabil pentru viața de dincolo de moarte dacă stăruim pe căi greșite? Cine să ne învețe, Doamne, că drumul vieții noastre pământești este ireversibil și are o traectorie ineluctabilă: dela leagăn la mormânt? Că fiecare zi trăită înseamnă un pas mai mult către hotarul marelui necunoscut? Cine să ne aducă aminte că nu există nici un loc pe pământ în care omul să nu moară? Când vom reuși să pătrundem în tot adâncul și toată amploarea lui rostul nostru transcendent și vom învăța că suferința e focul care ne purifică de humă? Când se va așterne în sufletul nostru liniștea de catedrală după care însetează atât de mult și când vom fi în stare să dăm o aproximativă deslegare măcar unora din acele amare și sibile dedesupturi cari alcătuesc marea și întunecata simfonie a vieții noastre? Căzut din starea lui edenică, omul s'a prăvălit tot mai adânc în genuna păcatelor. Mântuitorul s'a jertfit ca să-l ridice la demnitatea lui primordială. Evanghelia Lui e unicul ostrov de lumină pentru sufletul omului. Dar câți dintre noi lapădă lucrurile întunecate și se îmbracă cu armele luminii?

(Romani 13—12). Răsădul unei vieți cu adevărat eroice îl găsim în Evanghelia Mântuitorului. El a spus „oricine voiește să vie după mine, să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie” (Matei 16—24). Dar câți dintre noi ascultă acest viguros îndemn de ridicare spre platurile spiritualității și câți dintre noi îl urmează așa cum a vrut El? Suntem absenți la chemările și îndemnurile Sale și ne mișcăm atât de agale srpe izvorul învățăturilor Sale mântuitoare. Și totuși de pe treapta cea mai abjectă a decăderii sale morale, omul n'a încetat niciodată să-și strige destinul său trist și să caute să se ridice acolo de unde a purces: la Dumnezeu. N'a uitat că Dumnezeu „ne-a scos de sub puterea întunecului și ne-a strămutat în împărăția Fiului iubirii Sale” (Col. 1—13). Reacțiunea sufletului împotriva tuturor contingentelor materiale cari l-au aservit, e mai puternică astăzi ca niciodată. Niciodată n'a fost lumea mai dornică de o evadare către orizonturi mai senine decât astăzi. Viața creștină se cere afirmată astăzi demiurgic, prăvălitor. Maglavitul e o dovadă irecuzabilă despre această sete de spiritualitate. Biserica trebuie să facă eforturi serioase și perseverente pentru a capta această sete de spiritualitate și pentru a canaliza toate elanurile în alvia sa și pe drumul rectitudinilor moral-religioase.

FOIȘOARA

Elogiul vieții de mănăstire

— Monah călător —

La sfârșitul jurnalului meu estival despre mănăstirea dela Sâmbăta de sus, publicat în acest loc, spuneam că se impune cu necesitate de imperativ categoric revivirea monahismului — cu întreaga lui efflorescență din trecut — în sânul bisericii noastre. O mare operă de redresare spirituală nu poate fi înfăptuită decât printr'o cruciadă misionară de călugări cărturari și cu suflete incandescente. Recrudescența răului în lume nu poate fi stăvilită cu mijloace, cari sunt și rămân simple și neînsemnate paliative. Instituția monahismului — revizuită și adaptată cerințelor timpului — e singurul și unicul panaceu universal în stare să ne aducă acele binecuvântate revirimente morale după cari îndelung însetează sufletul neamului nostru. Ne trebuie o constelație de monahi cu suflete de cremene cari să ne deschidă largă zăriște spre idealuri neperitoare. Să lucească pe cerul bisericii noastre și să ridice din pulbere crucea Mântuitorului.

În foiletonul meu de astăzi vreau să încerc să conturez profilul moral al călu-

spânzurându-se și astfel a lipsit pe stăpânitorii de plăcerea de a-l omori ca pe ceilalți doi eroi. Corpurile lor au fost sfărțate în bucăți și — conform sentinței — suspendate în pari la marginile drumurilor de Abrud până la Brad pentru a înspăimânta pe români și a le tăia pofta de a mai cere drepturi la viață. Sângele lor strop după strop a udat golia dela Albalulia la Zlatna, la Abrud, la Câmpeni, la Mihăileni, la Brad. S'au scurs de atunci 150 de ani și nimeri până în 1918 nu a avut puțin cel puțin să citească rugăciunea deslegării celor trei mucenici ai neamului. Un atare gest constituia o crimă în fosta de pomină dominație maghiară în Ardeal. Dar jertfele de sânge — istoria ne dovedește — nici odată nu rămân fără urmări și cu cât acestea jertfe de sânge sânt mai mari, cu atât câștigă în măreția lor evenimentele pe care ele le justifică.

Amintirea jertfei de sânge din 1785, din 1848, calvarul dualismului austro-ungar secondat de cea mai impetuoasă și sistematică acțiune de desnaționalizare, în mod tainic au cristalizat în sufletul națiunii române cultul eroilor săi naționali.

Profesorii liceului ortodox român „A. Iancu” din Brad în frunte cu fostul lor director Dr. Ioan Radu, încă în 1922 ocupându-se cu modalitatea sărbătoririi unui secol și jumătate — 150 ani dela revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan, au hotărât ca drept cruce creștinească la căpătâiul celor trei eroi și a luptătorilor lor să ridice 10 troițe din piatră cioplită artistic lucrate. Pe propria lor răspundere materială au și semnat contractul cu școala de arte și meserii care a confecționat troițele. Invitația profesorilor fiind aprobată și încurajată de Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român și de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, s'au convocat în adunarea generală toți intelectualii din Brad, Baia de Criș, Hălmaș, Gurahonț, Crișior etc. și șefii instituțiilor și tuturor asociațiilor culturale din Brad pentru constituirea „Comitetului pentru comemorarea alor 150 ani dela revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan din 1784”, care va avea misiunea de a asigura strângerea fondului necesar și supravegherea ridicării troițelor. Apelul lansat a aflat răsunet în inimile românilor. În special muncitorii și funcționarii soc. „Mica” dela exploatarea de aur, ca și iobagii lui Crișan în 1784, ca și lăncierii lui Avram Iancu în 1848, ca și horiștii în 1918, au dat dovadă de sacrificiu, aducând contribuția materială cea mai însemnată la ridicarea troițelor. Cinste și onoare lor!

Troițele s'au ridicat pe locurile și în comunele unde s'au desfășurat luptele revoluției din 1784 și 1848, și cu litere de aur s'a scris pe scurt evenimentul petrecut acolo. În Brad conform hotărârii comitetului, în locul troiței s'a ridicat în fața liceului bustul lui Crișan lucrat de profesorul de desen al liceului dl Radu Moga. Elevii liceului privind bustul vor avea înaintea ochilor în permanență exemplul cel mai frumos de abnegație dragoste de neam și voință.

Pe lângă omagiul adus eroilor și faptelor vitejești săvârșite de ei, prin troițe dorim să facem educație națională tuturor acelor excursioniști cari ne vizitează destul de des, iar străinilor și celor de peste hotare le dăm posibilitatea să ne cunoască istoria pe care de prin cărți nu o prea cetesc. —

Azi în 1 Decembrie 1935 am chemat la o mare adunare națională în Brad toată suflarea românească din Valea Crișului alb să comemorăm 150 de ani dela revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan sfîșind bustul acestuia din urmă, să ne hucurăm de 1 Decembrie; unirea Ardealului cu Țara-mamă și să protestăm într'un mod demn și hotărât în contra revizuirii tratatului de pace pe care o încearcă ungurii.

Nu se pot sărbători mai bine 150 de ani dela revoluția din 1784, decât sfîșind bustul lui Crișan în ziua cea mare a unirii Ardealului cu România.

Nu putem sărbători mai bine pe 1 Dec. 1918, decât adunându-ne în jurul monumentului lui Crișan și evocându-i faptele vitejești, să protestăm în contra uneltirilor ungurești de a revizui tratatele de pace.

Nu putem dovedi mai bine netemeinicia revizuirii tratatelor concepute de unguri, de cât comemorând pe Crișan și unirea Ardealului cu Țara-mamă și evocând vărsările de sânge pricinute de ei — ungurii — când românii cereau numai dreptul la viață.

Jertfele eroilor din 1784, 1848 și 1918 n'au fost zadarnice! Să ia aminte ungurii că și noi sântem gata oricând a aduce aceleași jertfe pentru păstrarea scumpei noastre Români, iar Ardealul al nostru a fost, al nostru este, și nu-l vom da niciodată!

Nou președinte. — Republica Cehoslovacă, amica și aliata României, știe să cinstească munca aleșilor săi fii și să le arate meritata recunoștință. Astfel unul dintre acești iluștri bărbați, dl *Eduard Beneš*, mare prieten al țării noastre, este ales, cu majoritate imponentă, președinte al Republicii Cehoslovace, în locul venerabilului *Masaryk*, care ajuns la o vârstă înaintată, s'a simțit îndemnat a se retrage din înalta funcțiune și a recomanda spre alegere pe dl *Beneš*.

Vestea alegerii dlui *Beneš* a produs deosebită bucurie în opinia publică românească. Uram noului președinte viață lungă și rodnică în folosul țării sale și spre binele păcii, la a cărei întărire a lucrat cu sinceritate și înțelepciune.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, în 20 l. c. la București, pentru a lua parte la investitura PP. SS. Episcopi: *Andrei*, pentru eparhia Aradului și *Tit* pentru eparhia Hotinului. Investitura va avea loc Sâmbătă în 21 c. în Palatul Regal.

La sfințele sărbători, ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, urăm bunilor noștri cetitori și sprijinitorii ai acestui ziar, ani mulți și cât mai bogați în roade duhovnicești.

Dela „Crucea Roșie” filiala Sibiu. În ședința comitetului din 14 curent s'a hotărât ca în orașul și județul Sibiu să se aducă 210 copii, din regiunile înfometate din Basarabia. — S'au mai primit contribuții pentru ajutorarea înfomețailor, în total până acum Lei 43.434'75.

Direcția generală c. f. r. acordă reducere de 50 la sută, din taxele tarifare integrale, pentru toate trenurile de călători, în intervalul dela 24 Decembrie ora 12 dim. până la 5 Ianuar 1936 ora 24. Călătoria se face pe baza unei jumătăți de bilet.

Act de mulțămire. La ședința festivă a Societății de lectură „*Andrei Șaguna*”, a studenților teologi din Sibiu, ținută în seara zilei de 29 Noembrie a. c. în memoria patronului ei, au binevoit a contribui la sporirea bibliotecii următorii: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și Dr. Nicolae Regman, prefect, câte 500 Lei; P. S. Sa Arhierul Vasile, Prot. N. Colan, rectorul Academiei teologice și Pr. Dr. N. I. Popoviciu câte 200 Lei; Prot. I. Beleuță, prof. 100 Lei și cărți în valoare de 100 Lei; Pr. V. Nistor, cons. arhier., T. Petrișor, cons. Dr. A. Gălea, cons. arhier., Ieronim Grovu, cons., Prot. Popop T. Popovici, profesor, Prot. I. Dăncilă, Pr. I. B. Boiu, A. Popa, prof., R. Perian, șef contabil, I. Sandu, dir. școlii normale „*Andrei Șaguna*”, Dr. N. Schiau, adv., Dr. Beu și I. Isac, prof., câte 100 Lei; Elevele școlii normale „*Andrei Șaguna*” 74 Lei; Dr. Dumitru Stăniloae, prof., 65 Lei; Pr. Șt. Morariu, 60 Lei; Dr. Gh. Proca, cons. arhier., Prot. E. Gioran, arhidiacon, I. Dinu, L. Bologa, prof., Dșoara M. Ștefănescu, dir. lic. de fete „*Domnița Ileana*”, Prof. Criștiu, Dr. N. Neaga, prof. și Dr. Gh. Preda, medic, câte 50 Lei; Pr. Gh. Maior, Pr. Gh. Secaș, Dna Veturia Basarab, Pr. M. Neagu, Dr. Ionaș, Dr. N. Terchilă, prof., A. Munteanu, General Boboc și N. N. câte 40 Lei; N. N. 36 Lei; Dșoarele Ritivoiu 32 Lei; Pr. D. Călușar, Elevii școlii normale „*Andrei Șaguna*”, Dr. I. Hradil, prof., Pr. N. Topolog, prof., V. Moșoiu, Coldea, A. Creangă, prof., Luca Simion și S. T. D. câte 30 Lei; D. Olariu 25 Lei; Dr. A. Bidianu, N. Petrașcu, prof. Prof. Dumitru, I. Halmaghi, I. Madgearu, Nicola, Liu Vangheliu, prof., I. Marcu,

dșoara Silvia Trifan, N. Dumitreasă, Insp. sc. Bebu, dna Tolan, dșoara Dordea, Pr. E. Benția, Pr. I. Petroviciu, Pr. N. Rujan, dna Ivan, Corfaru Macedonie, Banciu Mihail Mocanu, Timariu, N. N. și N. N. câte 20 Lei; N. N. 17 Lei; dna L. Predovicu 15 Lei; dșoara Avram Marioara 12 Lei; dra Șoima, dra Ucenic, dra E. Bobeș, dna Dr. Bărbat, dna Simtion, I. Ștefan, dna Danu, dl Trifa, dna P. Ișan, N. N. și N. N. câte 10 Lei; N. N. 6 Lei. Tuturor donatorilor li se aduce pe această cale cea mai caldă mulțumită. Președinte: Gh. Bica; secretar general: S. I. Savu.

Daruri, dintre cele mai potrivite, de Crăciun și Anul Nou, sânt cărțile bune, precum publicațiile periodice creștine, scrise pentru intelectuali și popor. Librăria Arhidiecezană, din Sibiu, are și în anul acesta un bogat asortiment de asemenea lucrări. Invităm cucernica preoțime și pe toți sprijinitorii publicațiilor morale creștinești, să ajute la răspândirea lor cât mai întinsă, luând în seamă că foile creștinești „*Lumina Satelor*” și „*Oastea Domnului*” sânt cele mai bune pentru poporul nostru, ear „*Viața Ilustrată*”, scrisă pentru familiile intelectualilor, apare din an în an în condiții tot mai perfecte.

Aducem la cunoștința cetitorilor, că toate exemplarele din Calendarul Bunei Creștini și Calendarul „Oastea Domnului” s'au vândut, și alte comenzi nu mai putem satisface.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

ȘTIRI LOCALE

Concertul de colinde — al zecelea! — dat Duminecă seara în catedrala mitropoliei ortodoxe române din Sibiu, a fost ascultat cu mare evlavie de un public numeros, și tot mai cinstitor al renăscutelor și frumoaselor cântări proslăvind în graiul poporului, praznicul Nașterii Mântuitorului Isus Hristos. Colinde și cântece de stea, — 22 la număr, de compozitorii noștri Dima, Popovici, Drăgoi, Prața, Baciș și a., executate de corul mitropoliei și al școlii normale „*Andrei Șaguna*” secția de fete și băieți, sub iscusița conducere a profesorului de muzică T. Popovici, — au înțit și înviator creștinești sentimente ale mulțimii de credincioși. A fost o retrăire a duioșiei cu momente de rară și profundă emoție la auzirea cântărilor minunate românești, păstrate din strămoșii cucernici.

Răscumpărare de ziua onomastică. Dl Dr. Vasile Bologa răscumpără felicitările de ziua onomastică cu Lei 200. pe seama săracilor din Sibiu.

— Păr. Ștefan Morariu, dir. școlii de cântăreți, și-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică cu Lei 300, dăruiți fondului „*Mila creștină*”.

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu învătă *Concertul* împreună cu reprezentanțe teatrale, ce se va da Mercuri, 25 Decembrie 1935 (ziua primă de Crăciun) în sala „*Unicum*”, în Sibiu. Inceputul la 8 $\frac{1}{2}$ ore seara. Program bogat de coruri, recitare și teatru. Biletele se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană și seara la cassă. — Venitul curat este destinat pentru bibliotecă „*Reuniunii*” și ajutorarea ucenicilor săraci dela meserii.

Poșta redacțiunii

Pr. A. B. în B.: Un extras din conferință așteaptă de mult să fie publicat. Am amănat dela un număr al altui din lipsă de spațiu. De aceea nici n'am dat un răspuns la poșta redacției. Credem că în numărul viitor va apărea.

S. R. în I. G. D.: Articole, puse și la dispoziția altor foi, rugăm a nu ni se mai trimite.

Nr. 374/1935

(50) 1—3

Concurs

Pdntru întregirea parohiei vacante de cl. I **Boian**, din protopopiatul Târnavă, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în „*Telegraful Român*”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 32 jugăre arător și fanaș.
3. Casă parohială.
4. Lemne de foc din pădurea foștilor iobagi, de 3 zile de lucru.
5. Stola obișnuită în parohie.

Candidații îndreptățiți își vor trimite cererile de concurs provăzute cu toate documentele prescise, anexând și autorizația de candidare dela I. P. Sf. Arhiepiscop și Mitropolit, și cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie și în biserică, unde vor predica și eventual celebra la sfânta liturghie. Diciosân mărțin, 9 Dec. 1935.

Gheorghe Oprean, protopop.

(51) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Șibișelul-nou**, din protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Chirie pentru locuință potrivită.
3. Folosița cimitirului de 2 jugăre și un pătrar de jugăr arător.
4. 50 de Lei pe an de fiecare familie (în loc de zi de lucru și cereale).
5. Partea din pădure obișnuită.
6. Stola, — după cum a fost stabilită de Consiliul parohial în ședința 29 Sept. 1935 (se poate vedea la Oficiul parohial).

Doritorii de a concura își vor înainta la Oficiul protopopesc Orăștie, cererea însoțită de documentele necesare și de permisul Preaven. Consiliu arhiepiscopesc de-a putea concura.

Iar pentru a se face cunoscut poporului, concurenții, avizând înainte Oficiul protopopesc, — e de dorit să se prezente în parohie, luând parte la serviciul divin în vre-o Duminecă sau sărbătoare. Orăștie, la 12 Decembrie 1935.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu Consiliul parohial.

Prot. Ioan Moța, adm. protopopesc.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor. — Inspect. Regim. Silvic, Sighișoara. — Ocolul Silvic Valea-Sadului.

Nr. 1159

1935, Decembrie 16

Publicațiune

Se publică spre generală cunoștință că în ziua de Joi 17 Ianuarie 1936 ora 9 a. m. în localul Ocolului silvic Valea-Sadului din Sibiu, str. Avram Nr. 24, se va vinde prin licitație publică un număr de 806 arbori de asență stejar cu un volum de 539 m. c. lemn de construcție și 275 m. steri lemn de foc din pădurea „*Tufari*” a Mitropoliei ortodoxe Sibiu situată în hotarul comunei Cisnădie.

Vânzarea se va face conform regulamentul de licitațiuni și cu aplicarea condițiilor generale pentru exploatarea pădurilor Statului, publicate în Monitorul Oficial Nr. 102, din 12 August 1912, cum și condițiile speciale, de care amatorii pot lua cunoștință dela Ocolul Silvic Valea-Sadului.

Estimația din oficiu este de Lei 130.604.

Garanția provizorie este de Lei 7.000 în numerar sau efecte publice.

Supraoferte nu se primesc.

Șeful ocolului: ing. șef silvic M. Martinescu

Nr. 749—1935.

(47) 2—3

Concurs

În temeiul Ord. P. Ven. Consiliu Arh. cu Nr. 9328—1935, se publică concurs pentru instituirea unui capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul veteran Nic. Cărpinișan, dela parohia I Răhău, de clasa întâia, din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Capelanul va beneficia de următoarele venituri:

1. Jumătate din salariul C. preot Nic. Cărpinișan.
2. jumătate din sesiunea parohială de 8 jugăre 902 st.
3. Jumătate din toate veniturile stolare din parohie.

Cererile de concurs se vor prezenta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiune dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Sebeș-Alba, 23 Noembrie 1935.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului, în înțelegere cu Consiliul parohial.

Vasile Oană protopop.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

